

MONITORIZAREA SITUAȚIEI COPILOR ȘI FEMEILOR

Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi
Republica Moldova*, 2012

Rezultate Cheie

*cu excepția regiunii Transnistrene

STUDIUL DE INDICATORI MULTIPLI ÎN CUIBURI (MICS)

MICS este un studiu internațional dezvoltat de UNICEF care generează informație statistică cu referire la familii și copii. Studiul acoperă o gamă largă de arii tematice cum ar fi supraviețuirea copilului și sănătatea, nutriția, educația, dezvoltarea copilului, HIV/SIDA și protecția copilului. Această informație este esențială pentru monitorizarea progresului obținut pe calea atingerii Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și pentru crearea unui viitor mai bun pentru toți.

Actuala ediție a MICS a fost realizată în Moldova în anul 2012 (cu excepția regiunii Transnistrene) de către Centrul Național de Sănătate Publică al Ministerului Sănătății, cu suportul Fondului Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) și în colaborare cu Biroul Național de Statistică, Institutul de Cercetări Științifice în Ocrotirea Sănătății Mamei și Copilului, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Centrul Național de Management în Sănătate și Centrul Național de Sănătate a Reproducerii și Genetică Medicală. Suportul financiar și tehnic a fost oferit de UNICEF, cu sprijin adițional din partea Agenției Elvețiene de Dezvoltare și Cooperare și a Organizației Mondiale a Sănătății.

Rezultatele MICS sunt dezagregate după criteriul discrepanțelor sociale, economice și geografice și constituie un suport de date valoros pentru elaborarea politicilor și strategiilor bazate pe dovezi.

Perioada de colectare a datelor: 17 Aprilie - 30 Iunie 2012

Chestionare în gospodării: 11,354; Rata de răspuns: 97,4 %

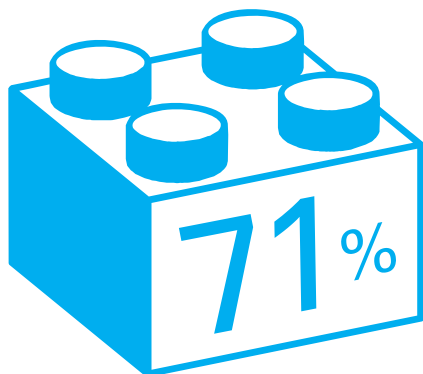
Chestionare în rîndul femeilor (vârsta 15-49 ani): 6,000; Rata de răspuns: 89,3 %

Chestionare în rîndul bărbaților (vârsta 15-49 ani): 1,545; Rata de răspuns: 77%

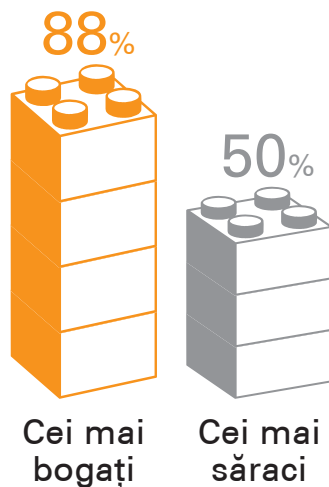
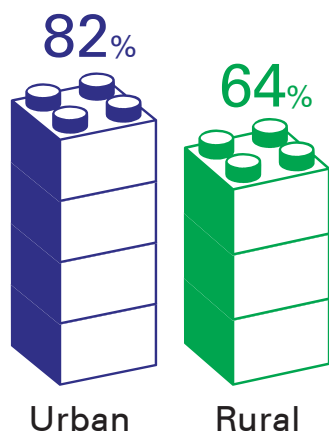
Chestionare pentru copiii sub cinci ani: 1,869; Rata de răspuns: 96,3 %

EDUCAȚIA

EDUCAȚIA TIMPURIE

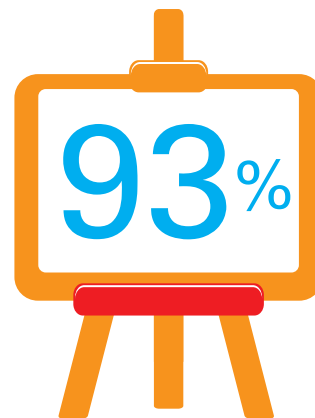

din copiii cu vârsta de 3-4 ani (36-59 luni) frecventează un program de educație timpurie

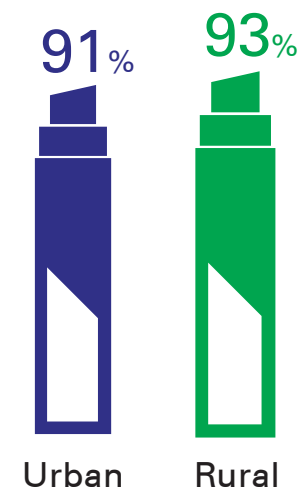
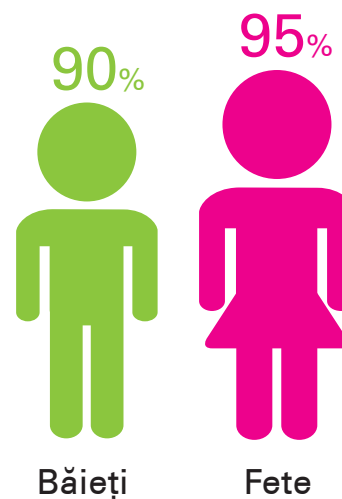

Copiii din **GOSPODĂRIILE SĂRACE** au de **DOUĂ ORI MAI PUȚINE ȘANSE** să frecventeze programe de educație timpurie.

PREGĂTIREA CĂTRE ȘCOALĂ

din copiii înrolați în învățământul primar în clasa I au frecventat programe de instruire preșcolară în anul precedent

Nivelul de pregătire către școală este **BUN**. **MAJORITATEA** copiilor **DEȚIN CUNOȘTINȚE ȘI ABILITĂȚI ADECVATE** pentru a începe școala.

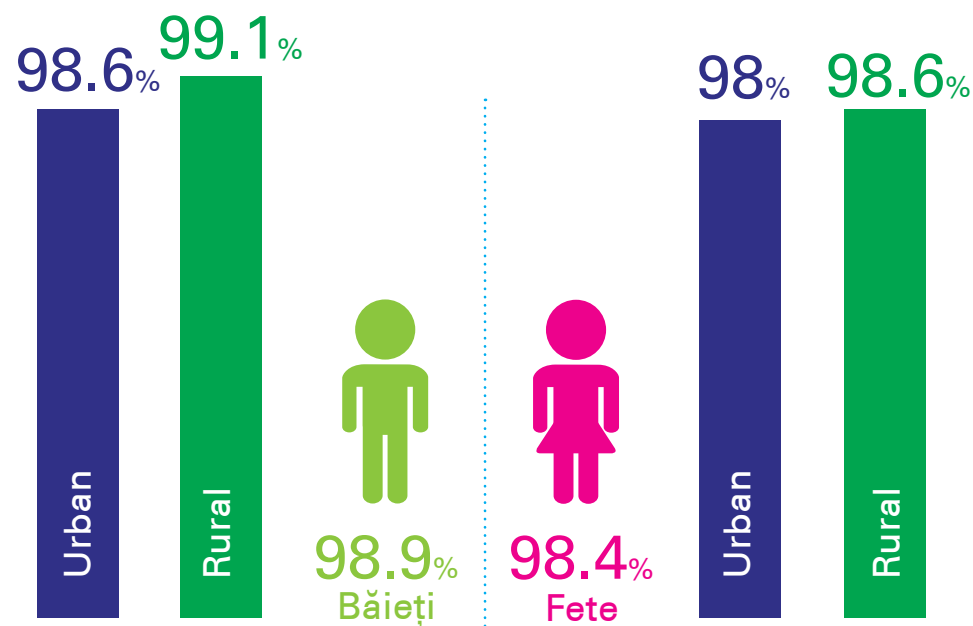
EDUCAȚIA

EDUCAȚIA PRIMARĂ

98.7%

din copii frecventează
școala primară

Rata de frecvență în învățământul primar este **ÎNALTĂ**.
Aproape **TOȚI** copiii de vârstă 7-10 ani **FRECVENTEAZĂ ȘCOALA**.

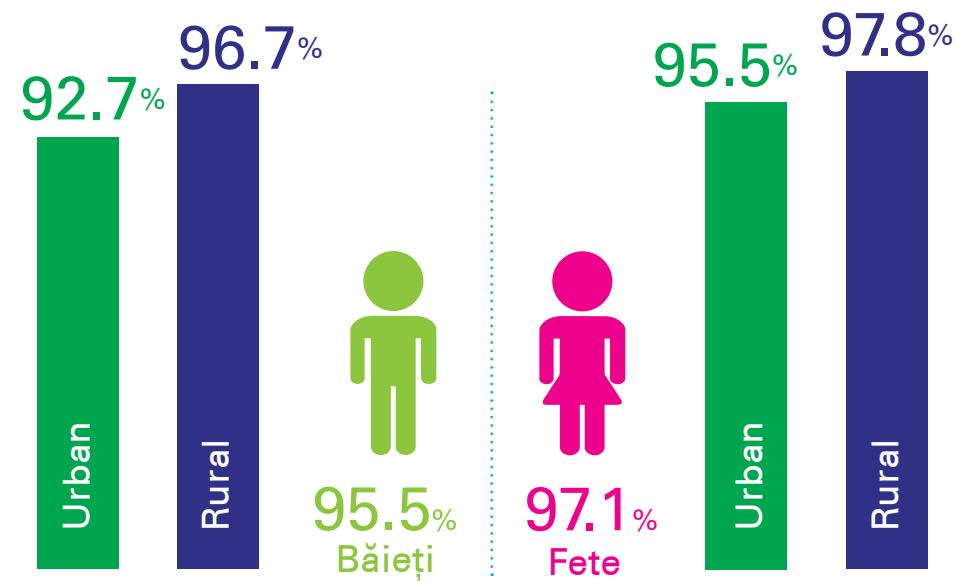
EDUCAȚIA

EDUCAȚIA GIMNAZIALĂ

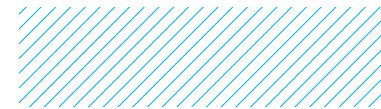
96.3%

din copii frecventează
gimnaziul

Rata de frecvență în învățământul gimnazial este mai **JOASĂ** în rândul copiilor din **FAMILIILE SĂRACE** și a **BĂIEȚILOR** din **ORAȘE**.

DEZVOLTAREA COPILULUI

IMPLICAREA TATĂLUI ÎN ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

47%

din copiii cu vârsta de 3-4 ani (36-59 luni) au fost implicați în activități de învățare împreună cu tatăl lor

71%

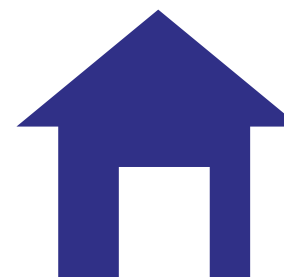
Cei mai bogați

29%

Cei mai săraci

60%

Urban

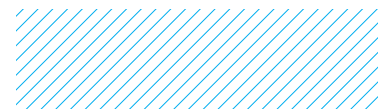
40%

Rural

Copiii din **FAMILIILE SĂRACE** și cei din **MEDIUL RURAL** au **MAI PUȚINE ȘANSE** să învețe și să se pregătească de școală împreună cu tatăl lor.

DEZVOLTAREA COPILULUI

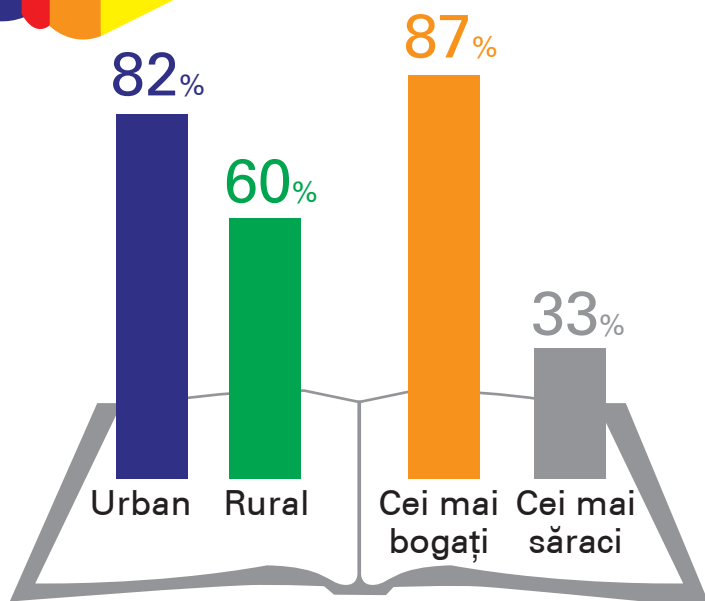

ASIGURAREA CU MATERIALE DIDACTICE ȘI JUCĂRII

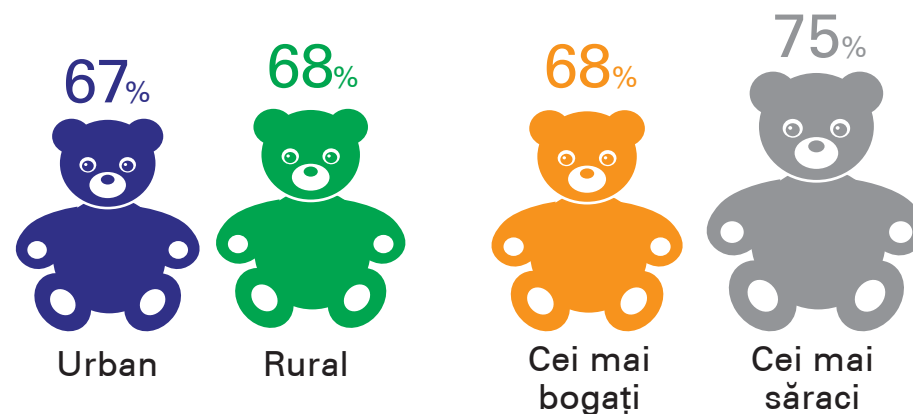
68%

din copiii cu vârsta sub 5 ani au acasă mai mult de trei cărți

68%

din copiii cu vârsta sub 5 ani au acasă două sau mai multe tipuri de jucării

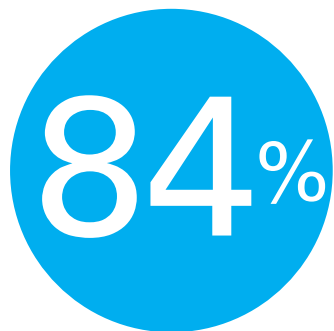

În timp ce **JUCĂRIILE** sunt **DISPONIBILE** în majoritatea gospodăriilor, **MATERIALELE DIDACTICE LIPSESC**. Doar **O TREIME** din cele mai **SĂRACE** familii dispun de trei și mai multe **CĂRȚI** pentru copii.

DEZVOLTAREA COPILULUI

INDICELE DE DEZVOLTARE TIMPURIE

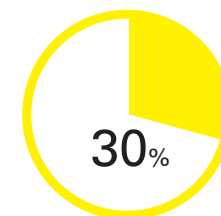
din copiii cu vârsta de 3-4 ani (36-59 luni) se dezvoltă normal în cele patru domenii: alfabetizare-aritmetică, dezvoltare fizică, dezvoltare social-emoțională, învățare.

Indicele de dezvoltare timpurie este **MAI MIC** pentru copiii din gospodăriile **SĂRACE** și cei din **MEDIUL RURAL**.

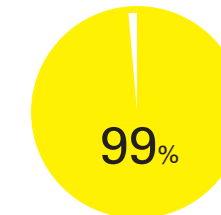
ALFABETIZARE-ARITMETICĂ:

Copilul este considerat că se dezvoltă normal dacă poate identifica / numi cel puțin zece litere ale alfabetului, dacă poate citi cel puțin patru cuvinte simple, dacă știe numele și dacă poate să recunoască simbolurile la toate cifrele de la 1 la 10. În cazul în care cel puțin două dintre răspunsuri sunt corecte, atunci copilul se dezvoltă corespunzător.

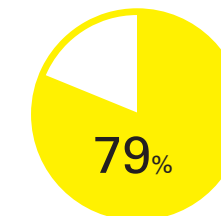
Alfabetizare-aritmetică

DEZVOLTARE FIZICĂ: În cazul în care copilul poate ridica cu două degete de la sol un obiect de mici dimensiuni, cum ar fi o vargă sau o piatră, și mama/îngrijitorul nu indică faptul că, copilul este uneori inapt de joacă, atunci copilul are o dezvoltare fizică adecvată.

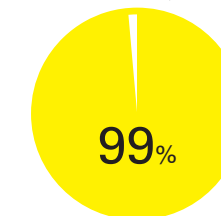
Dezvoltare fizică

DEZVOLTARE SOCIAL-EMOȚIONALĂ: Copilul se dezvoltă corect, dacă i se pot atribui două dintre următoarele caracteristici: se înțelege bine cu alți copii, nu lovește cu piciorul, nu mușcă, nu împinge alți copii și nu este distras ușor de la activități.

Dezvoltare social-emoțională

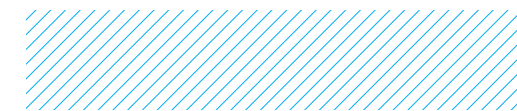
ÎNVĂȚARE: În cazul în care copilul urmează niște instrucțiuni simple despre cum să facă un lucru corect și / sau când i se dă ceva de făcut, este capabil să facă acest lucru de unul singur, atunci copilul se dezvoltă corespunzător.

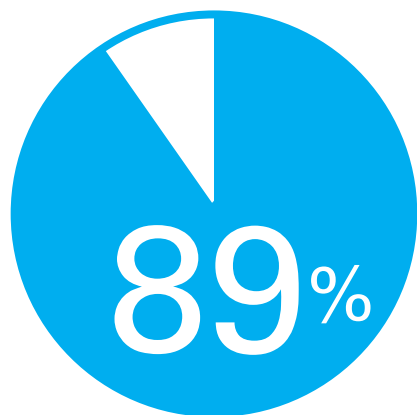
Învățare

SĂNĂTATEA COPILULUI

IMUNIZAREA

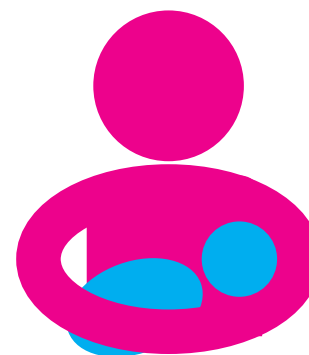

din copiii cu vârsta de 15-26 luni au fost vaccinați împotriva bolilor copilăriei care pot fi prevenite

DOI din **ZECE** copii din mediul **URBAN** nu au fost vaccinați împotriva bolilor copilăriei.

ALĂPTAREA

61%

din copii au fost alăptați în prima oră de la naștere

Urban 59%

Rural 62%

36%

din copiii cu vârsta de 0-5 luni au fost alăptați exclusiv

30%
Urban

40%
Rural

MAI PUȚIN de **JUMĂTATE** din copii sunt **ALĂPTAȚI EXCLUSIV** în primele șase luni.

NUTRIȚIA

RETARDUL STATURAL

6%

din copiii cu vârsta sub 5 ani suferă de retard statural (au înălțimea mică pentru vârsta lor)

Cei mai bogați

3%

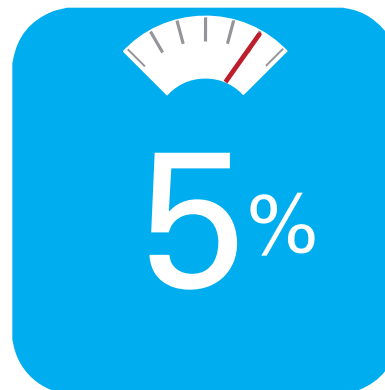
Cei mai săraci

11%

Copiii din familiile **SĂRACE** sunt de **PATRU** ori mai **EXPUȘI** riscului de a avea **REȚINERE ÎN CREȘTERE**, din cauza **INSUFICIENȚEI CRONICE** de substanțe nutritive de bază.

SUPRAPONDERABILITATEA

5%

din copiii cu vârsta sub 5 ani sunt supraponderali (au greutatea mare pentru înălțimea lor)

Cei mai bogați

7%

Cei mai săraci

3%

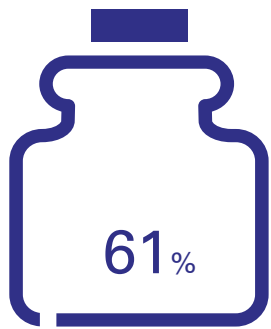
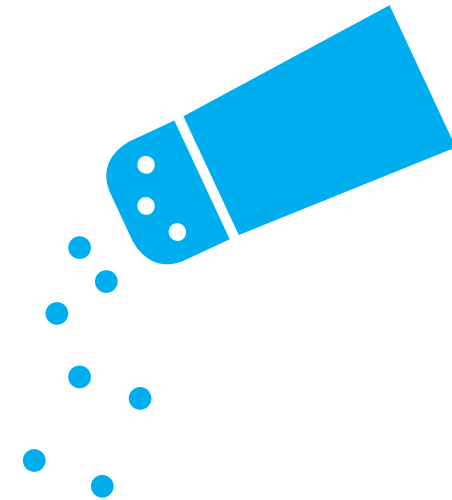
Copiii din familiile **BOGATE** sunt de **DOUĂ** ori mai expuși riscului de a fi **SUPRAPONDERALI**.

CONSUMUL DE SARE IODATĂ

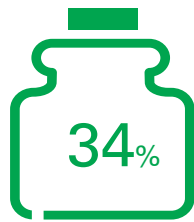

44%

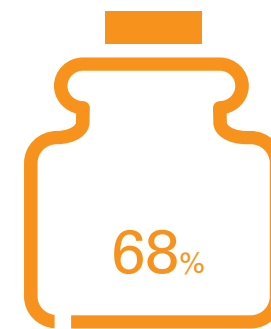
din gospodării consumă sare adecvat iodată

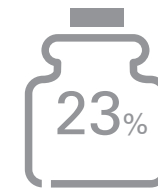
Urban

Rural

Cei mai bogați

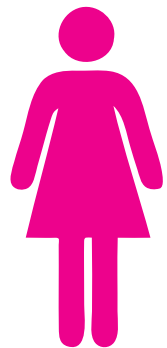

Cei mai săraci

Famiiliile **SĂRACE** și cele din mediul **RURAL** au cele mai **MICI ȘANSE** să consume sare iodată.

SĂNĂTATEA

ANEMIA

26%

din femeile cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani suferă de anemie

22%

Urban

28%

Rural

20%

Cei mai bogați

31%

Cei mai săraci

Femeile **SĂRACE** din mediul **RURAL** sunt expuse unui risc mai mare de a suferi de anemie.

21%

din copiii cu vârsta de 6-59 luni suferă de anemie

Urban

16%

Rural

24%

Cei mai bogați

15%

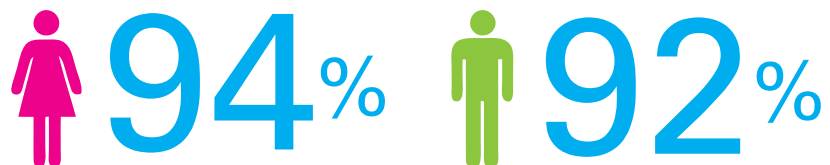
Cei mai săraci

32%

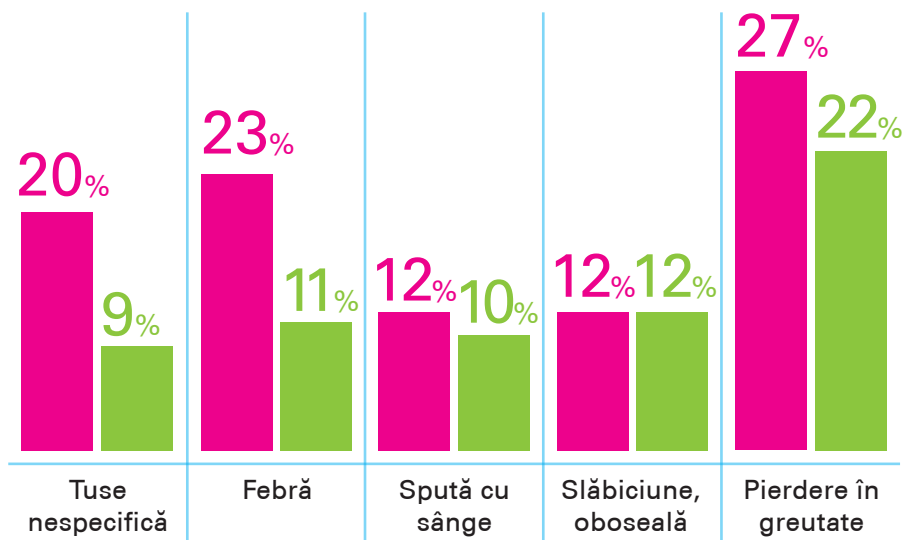
Copiii din familiile **SĂRACE** sunt expuși de **DOUĂ** ori mai mult riscului de anemie.

TUBERCULOZA

CUNOAȘTEREA SIMPTOMELOR BOLII

din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani cunosc cel puțin unul din simptomele tuberculozei

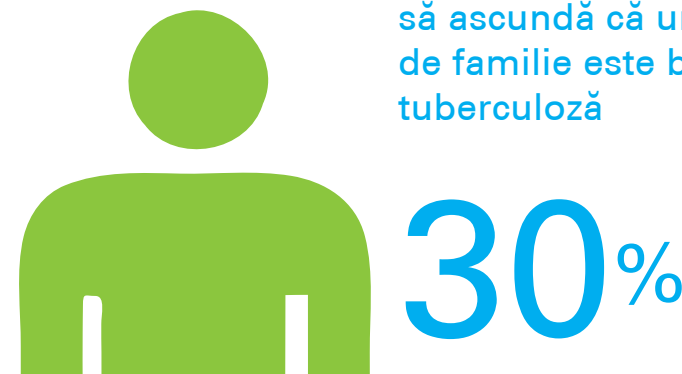

BĂRBAȚII sunt de **DOUĂ ORI** mai puțin informați despre **SIMPTOMELE DE BAZĂ** ale tuberculozei (tusea îndelungată și febra).

ATITUDINEA FAȚĂ DE PERSOANELE BOLNAVE DE TUBERCULOZĂ

din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani preferă să ascundă că un membru de familie este bolnav de tuberculoză

Mai mult de o **TREIME** din populație preferă să **ASCUNDĂ** că un membru de familie are tuberculoză. Această atitudine este **RĂSPÂNDITĂ** mai ales în rândul **FEMEILOR**.

HIV/SIDA

ATITUDINI TOLERANTE FAȚĂ DE PERSOANELE CARE TRĂIESC CU HIV

din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani au atitudine tolerantă pentru cel puțin un indicator

3% din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani au atitudine tolerantă pentru toți cei patru indicatori

Indicatorii de atitudine tolerantă includ:

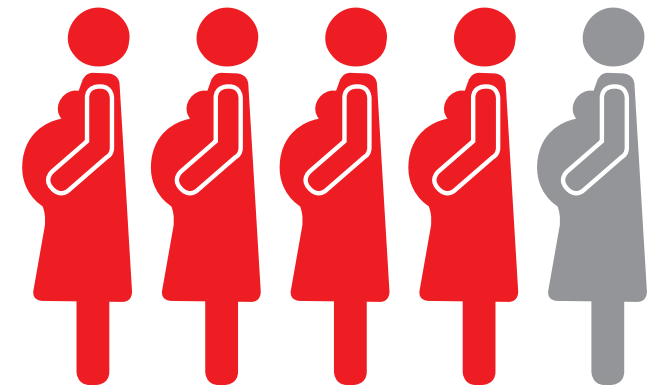
- Sunt dispuși să îngrijească un membru al familiei cu HIV/SIDA în propria gospodărie
- Ar cumpăra legume proaspete de la un negustor infectat cu HIV
- Consideră că unei profesoare infectată cu HIV ar trebui să i se dea voie să predea la școală
- Nu ar vrea să țină în secret dacă o rudă s-ar infecta cu HIV

Cel mai **ÎNALT** nivel de stigmatizare este prezent în rândul populației **SĂRACE** și celei din mediul **RURAL**.

TESTAREA LA HIV ÎN PERIOADA ANTENATALĂ

83%

din femeile li s-au oferit un test la HIV, au fost testate în perioada gravidității și au primit rezultatul

PATRU din **CINCI** femei însărcinate au fost **TESTATE** la HIV și își cunosc rezultatul.

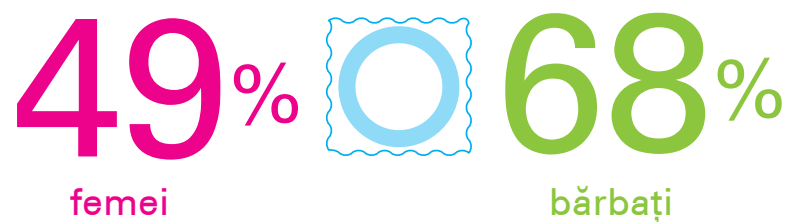
HIV/SIDA

CUNOȘTIȚE DESPRE CĂILE DE TRANSMITERE A INFECȚIEI HIV ÎN RÂNDUL TINERILOR DE 15-24 ANI

cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani dețin cunoștințe complete cu privire la căile de transmitere a infecției HIV

UTILIZAREA PREZERVATIVULUI ÎN RÂNDUL TINERILOR DE 15-24 ANI

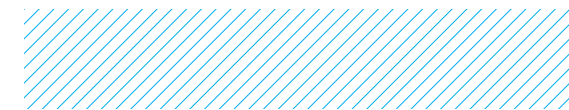

cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani, care au avut contacte sexuale cu unul sau mai mulți parteneri în ultimele 12 luni, au relatat utilizarea prezervativului

CUNOȘTIȚELE despre HIV/SIDA în rândul tinerilor sunt **INSUFICIENTE**. Doar o **TREIME** din tineri sunt **BINE INFORMAȚI** despre prevenirea HIV.

Cunoștințele complete privind transmiterea și prevenirea HIV includ: știu cum să identifice corect două căi de prevenire a infectării cu HIV, cunosc că o persoană aparent sănătoasă poate avea HIV și știu să elimine două cele mai răspândite concepții greșite despre transmiterea HIV.

CONSUMUL DE TUTUN

FUMATUL ÎN UNA SAU MAI MULTE ZILE PE PARCURSUL ULTIMEI LUNI

din femeile cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani au fumat

15%

Cei mai bogați

6%

Cei mai săraci

din bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani au fumat

43%

Cei mai bogați

63%

Cei mai săraci

MAI MULT DE 20 ȚIGĂRI PE ZI

12%
femei

47%
bărbați

cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani au fumat mai mult de 20 țigări în ultimele 24 de ore

JUMĂTATE din **BĂRBAȚII** cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani fumează, **MAJORITATEA** fiind din gospodăriile **SĂRACE**. O situație **INVERSĂ** pentru **FEMEII**: cele mai **BOGATE** fumează de **DOUĂ** ori mai mult în comparație cu femeile sărace.

■ CONSUMUL DE ALCOOL

CONSUMUL DE ALCOOL ÎN UNA SAU MAI MULTE ZILE PE PARCURSUL ULTIMEI LUNI

cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani au consumat cel puțin o porție de alcool în una sau mai multe zile pe parcursul ultimei luni

Mai mult de **JUMĂTATE** din populație **CONSUMĂ** alcool.

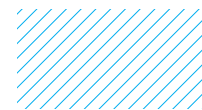
CONSUMUL DE ALCOOL PRINTRE ADOLESCENȚI ÎNAINTE DE VÂRSTA DE 15 ANI

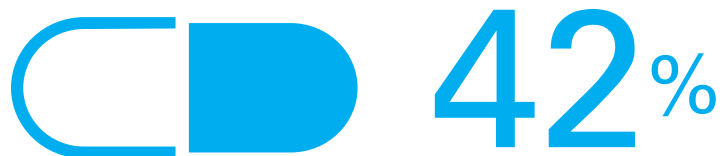
au început să consume alcool până la vârsta de 15 ani

Fiecare **AL DOILEA** adolescent și fiecare a **CINCEA** adolescentă a început să consume alcool **PÂNĂ** la vârsta de 15 ani.

SĂNĂTATEA REPRODUCTIVĂ

UTILIZAREA CONTRACEPȚIEI

din femeile căsătorite sau în concubinaj, cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani, folosesc o metodă modernă de contracepție

Cei mai bogați 47%

Cei mai săraci 34%

Metodele moderne de contracepție includ:

- Sterilizare feminină
- Dispozitive intrauterine
- Injectabile
- Pastile
- Prezervative masculine
- Diafragma /spumă/gel
- Amenoreea de lactație

LIPSA MIJLOACELOR DE CONTRACEPȚIE

din femeile căsătorite sau în concubinaj, cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani, nu dispun de mijloace de contracepție

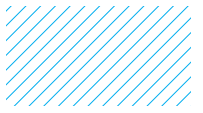
SARCINA LA ADOLESCENTE

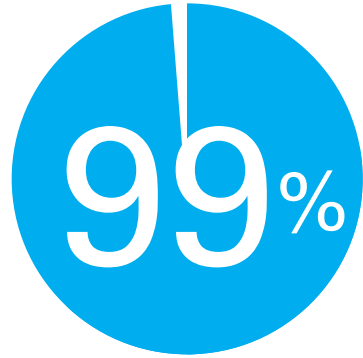
din fetele cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani sunt însărcinate sau au născut deja primul copil

Mai puțin de **JUMĂTATE** din femeile cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani utilizează o metodă modernă de **CONTRACEPȚIE**.

SĂNĂTATEA REPRODUCTIVĂ

ASISTENȚA LA NAȘTERE

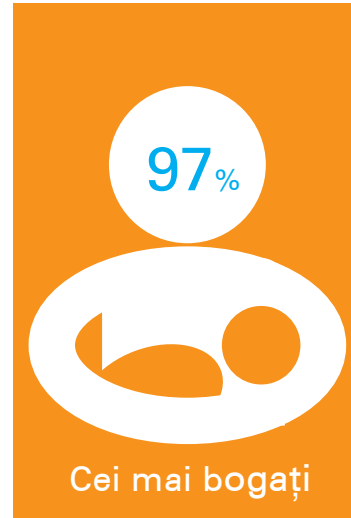

din nașteri au avut loc în instituții medicale și au fost asistate de personal medical calificat (medici și asistente medicale)

ÎNGRIJIREA ANTENATALĂ

95%

din mame au beneficiat de îngrijire medicală calificată cel puțin de patru ori pe parcursul sarcinii

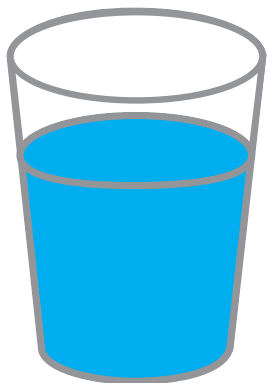
ÎNREGISTRAREA NAȘTERII

99.6%

din copiii cu vârsta sub 5 ani au nașterile înregistrate de către autorități

■ APA ȘI SANITAȚIA

APA POTABILĂ

86%

din populație utilizează surse îmbunătățite de apă potabilă

Urban

96%

Rural

81%

Surse de apă îmbunătățite:

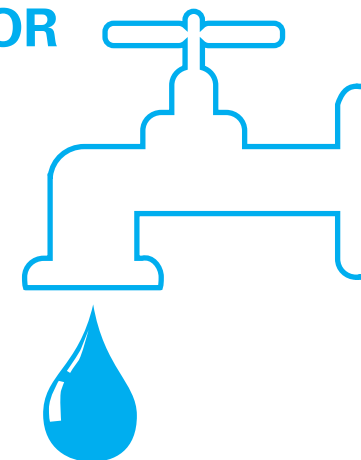
- sistem de apeduct,
- tub/foraj,
- fântână protejată,
- izvor protejat,
- apă îmbuteliată

Populația din mediul **URBAN** are acces **SPORIT** la surse **ÎMBUNĂȚITE** de apă potabilă.

SPĂLAREA MĂINILOR

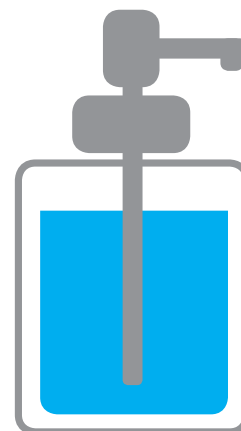
95%

din gospodării dispun de apă pentru spălarea mâinilor

95%

din gospodării dispun de săpun pentru spălarea mâinilor

■ APA ȘI SANITAȚIA

SANITAȚIA

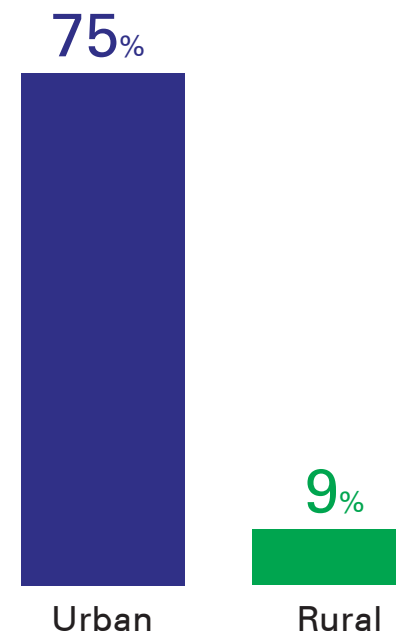
70% din populație utilizează sisteme de sanitație îmbunătățite

Sisteme de sanitație îmbunătățite:

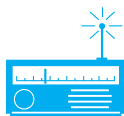
- cu scurgere în sistem centralizat sau local de canalizare, tancuri septice sau latrine
- latrine cu ventilație
- toaletă cu compostare

34% din populație utilizează toalete cu apă

Există o **DISCREPANȚĂ** enormă între sistemele de sanitație din mediul **URBAN** și **RURAL**. Populația de la **SATE** este cea mai **DEZAVANTAJATĂ**.

ACCESUL LA MASS MEDIA

32%

din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani urmăresc televizorul, ascultă radioul și citesc ziarele cel puțin o dată pe săptămână

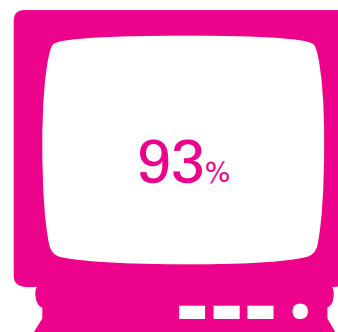
Cei mai bogați 39%

Cei mai săraci 14%

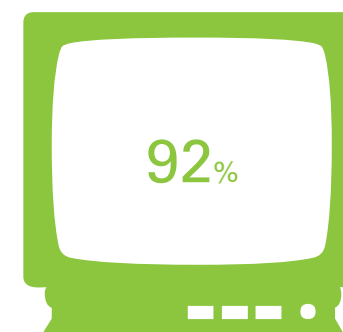

Cei mai bogați 45%

Cei mai săraci 17%

Femei

Bărbați

din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani urmăresc televizorul cel puțin o dată pe săptămână

FEMEILE și BĂRBAȚII din chintila SĂRACĂ se informează CEL MAI PUȚIN din mass media.

TV este cel mai POPULAR mijloc de INFORMARE ÎN MASĂ în Moldova.

UTILIZAREA COMPUTERULUI ȘI INTERNETULUI

76%

din femeile și bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani utilizează computerul cel puțin o dată pe săptămână

UTILIZAREA INTERNETULUI

81%

din femeile cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani utilizează internetul cel puțin o dată pe săptămână

Cei mai bogați 98%

Cei mai săraci 38%

Urban 90%

Rural 73%

78%

din bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani utilizează internetul cel puțin o dată pe săptămână

Cei mai bogați 99%

Cei mai săraci 34%

Urban 92%

Rural 69%

În timp ce rata **MEDIE** de utilizare a internetului este **ÎNALTĂ**, există **DISCREPANȚE** majore între săraci și bogați. Doar o **TREIME** din **TINERII** care locuiesc în familii **SĂRACE** folosesc internetul.

SATISFAȚIA DE VIAȚĂ

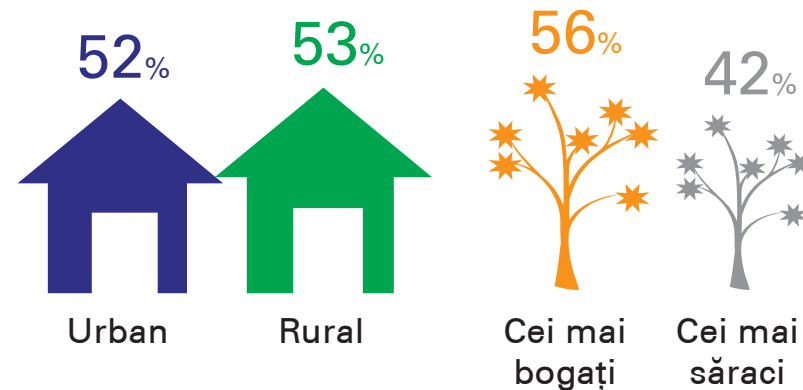
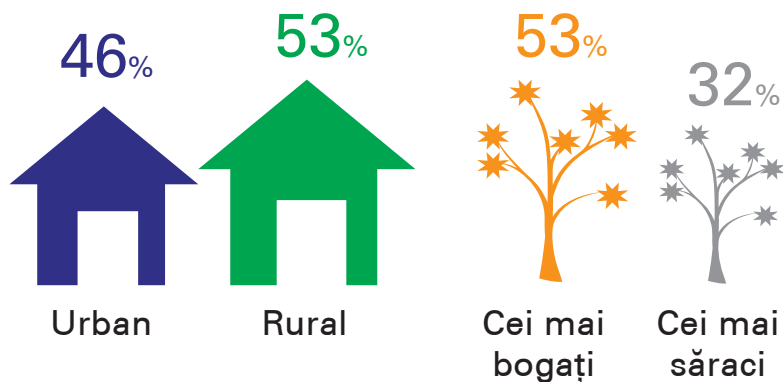

50%

din femeile cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani sunt mulțumite de viața lor

53%

din bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani sunt mulțumiți de viața lor

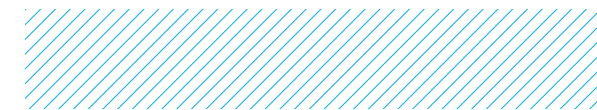

Doar o **TREIME** din tinerii din familiile **SĂRACE** sunt **MULȚUMIȚI** de viața lor.

Domeniile satisfacției de viață includ: viața de familie, prietenii, școala, locul de muncă, sănătatea, condițiile de trai, modul în care sunt tratați de alții, aspectul fizic și venitul actual.

PROTECȚIA COPILULUI

METODELE DE DISCIPLINARE A COPIILOR

76%

din copiii cu vârsta cuprinsă între 2-14 ani au fost supuși la orice formă de pedeapsă violentă

22%

din copiii cu vârsta cuprinsă între 2-14 ani au fost disciplinați prin metode non-violente

48%

din copiii cu vârsta cuprinsă între 2-14 ani au fost supuși pedepsei fizice

69%

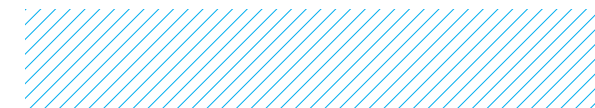
din copiii cu vârsta cuprinsă între 2-14 ani au fost supuși agresiunii psihologice

15%

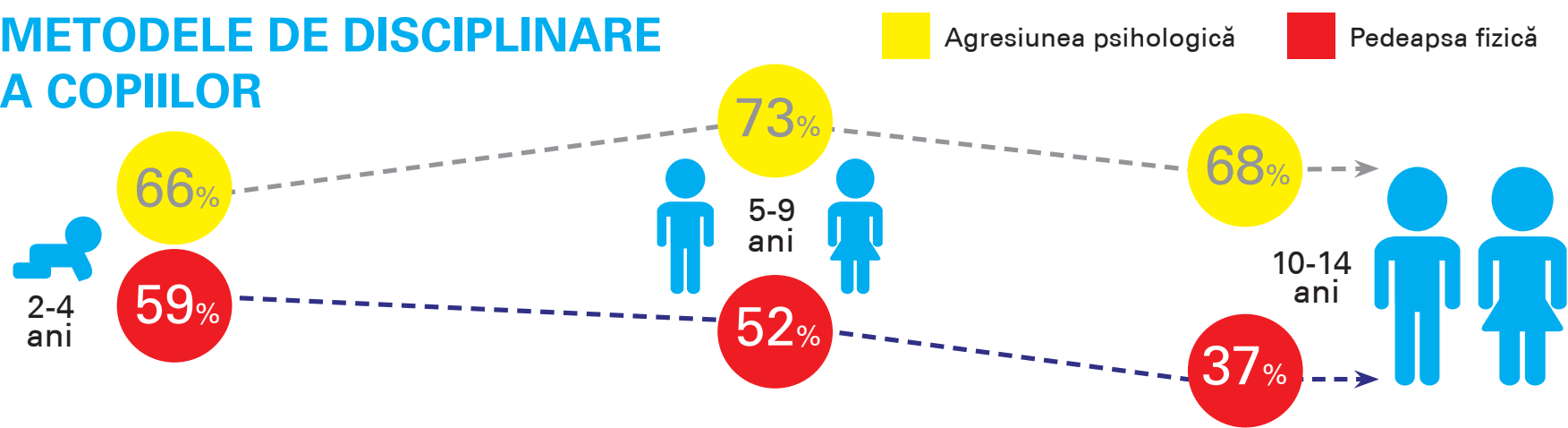
Chiar dacă disciplinarea violentă este o practică răspândită, doar 15% dintre adulți consideră că un copil ar trebui pedepsit fizic

Părinții **NU ȘTIU** cum să-și disciplineze copiii prin metode **NON-VIOLENTE** și au nevoie de **EDUCAȚIE** în acest sens.

PROTECȚIA COPILULUI

METODELE DE DISCIPLINARE A COPIILOR

Cu cât copilul este mai **MIC**, cu atât șansele lui de a fi pedepsit **FIZIC**, sunt mai **MARI**.

PEDEAPSA FIZICĂ (copii cu vârsta cuprinsă între 2-14 ani)

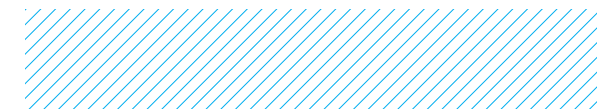
BĂIEȚII sunt mai **EXPUȘI** riscului de a fi **BĂTUȚI** în comparație cu fetele.

ORICE FORMĂ DE PEDEAPSĂ VIOLENTĂ (copii cu vârsta cuprinsă între 2-14 ani)

Șansele disciplinării violente **DESCRESC** odată cu nivelul de **BUNĂSTARE** a familiei.

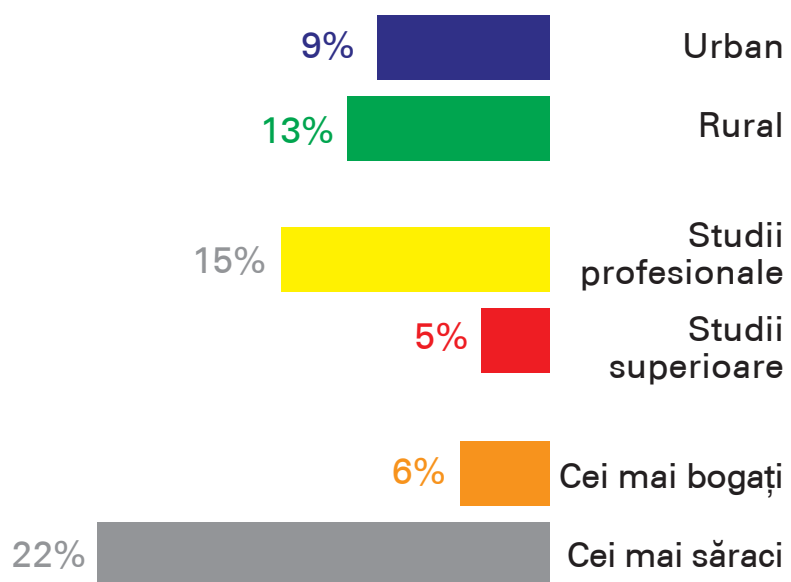
PROTECȚIA COPILULUI

ATITUDINEA FAȚĂ DE VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

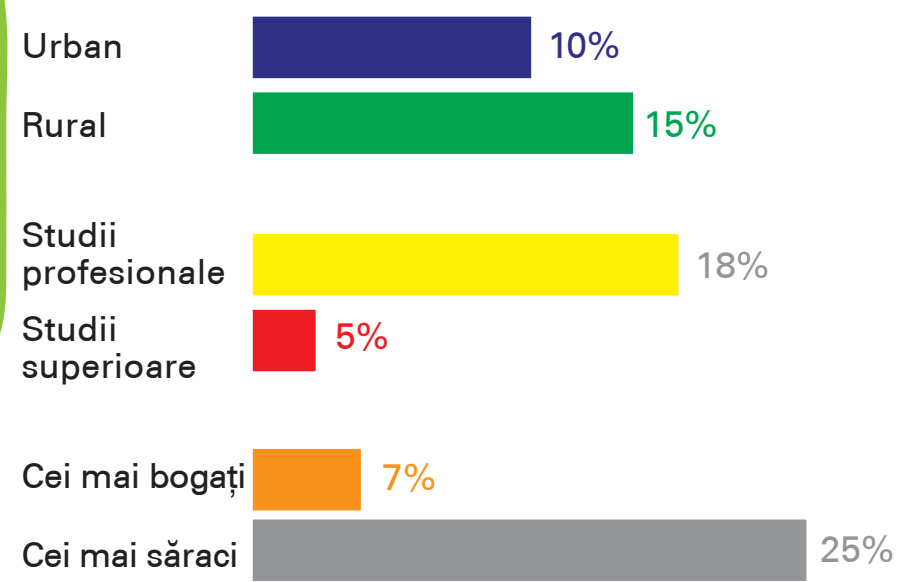
11%

din femeile cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani cred că soțul are dreptul să-și bată soția/partenera în diferite circumstanțe

13%

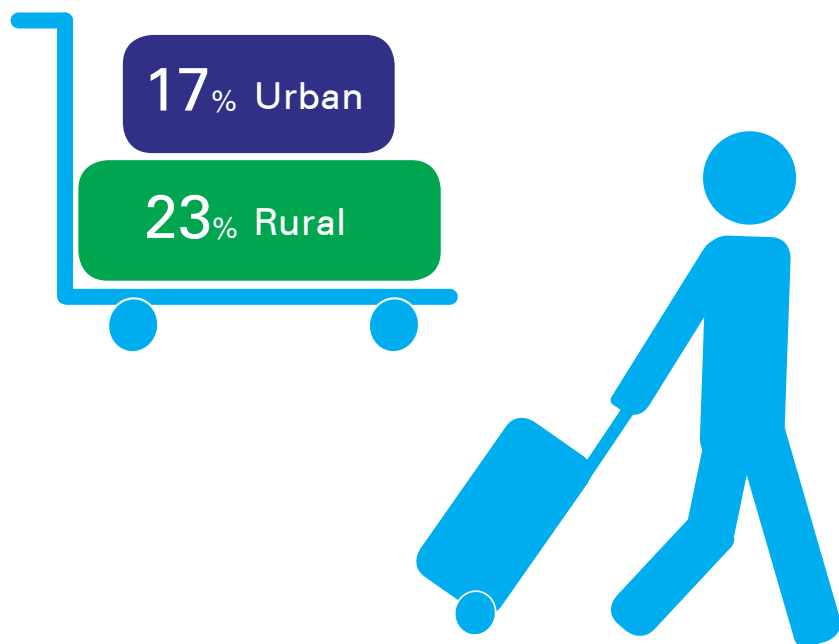
din bărbații cu vârsta cuprinsă între 15-49 ani cred că soțul are dreptul să-și bată soția/partenera în diferite circumstanțe

FEMEILE JUSTIFICĂ violența în familie aproape **LA FEL DE MULT** ca **BĂRBAȚII**.

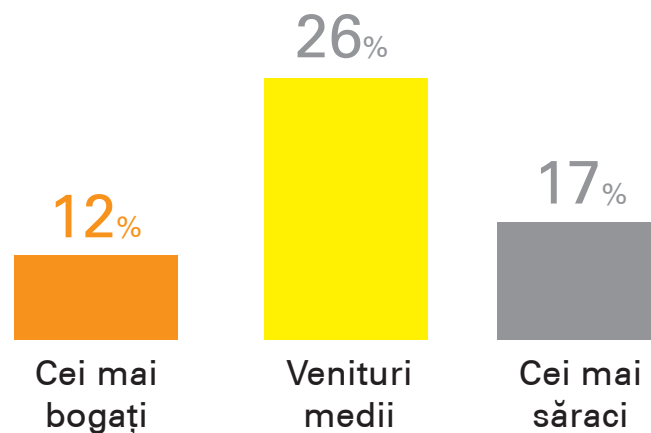
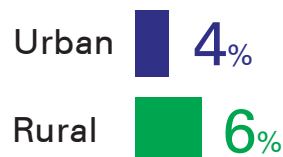
MIGRAȚIA

21% din copii au cel puțin un părinte plecat peste hotare

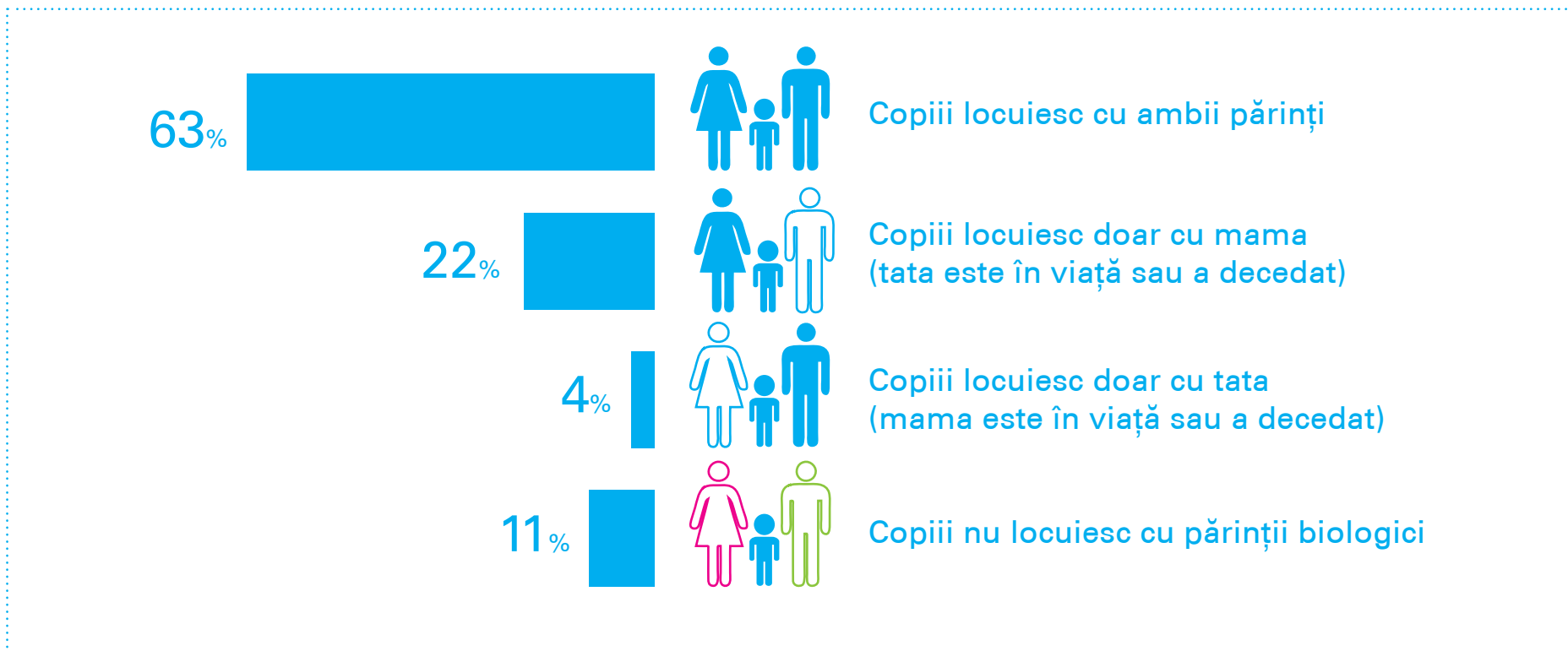
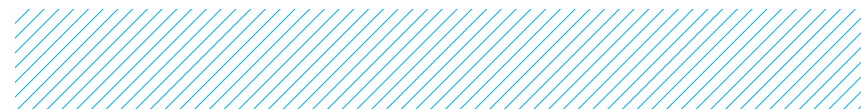
Copiii din mediul **RURAL** sunt mai afectați din cauza migrației **UNUI SAU AMBILOR PĂRINȚI**.

5% din copii au ambii părinți plecați peste hotare

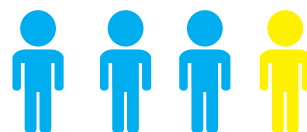

Migrația afectează **ÎN SPECIAL** copiii din familiile cu **VENITURI MEDII**.

SITUAȚIA ÎN FAMILIE

Fiecare **AL PATRULEA** copil din Moldova locuiește **DOAR** cu **MAMA** sau **TATĂL BIOLOGIC**.

Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)

Str. 31 August 1989, nr. 131

Casa Națiunilor Unite

Chișinău, Republica Moldova

Telefon: (+373) 22 220034

Fax: (+373) 22 220244

E-mail: chisinau@unicef.org

Web: www.unicef.md

© UNICEF Moldova/2014